

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.IV.22.102/2007/8.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága az S.B.G. & K. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szamosi Katalin ügyvéd) által képviselt kérelmezőnek, a Berecz & Andrékó Linklaters Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lendvai András ügyvéd) által képviselt I. rendű és a II. rendű ellenérdekű felek ellen a Magyar Szabadalmi Hivatal védjegy törlését elrendelő határozatának megváltoztatása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 3.Pk.630.756/2005. számon megindult és a Fővárosi Ítéltábla 8.Pkf.25.203/2007/9. számú jogerős végzésével befejezett ügyében az I. és II.r. ellenérdekű felek által 19. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, tárgyaláson kívül, meghozta a következő

v é g z é s t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős végzést hatályában fenntartja.

Kötelezi az ellenérdekű feleket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a kérelmezőnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen a végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A kérelmező a jogosultja az 1990. december 7-i elsőbbségű 130713 lajstromszámú ábrás védjegynek, amelynek oltalma a Nizzai Megállapodás szerinti 28. áruosztályba tartozó játékokra és játékszerekre terjed ki. A védjegy egy sötétszürke színű test, fekete-fehér fényképen ábrázolt térbeli formája, amely téglatest alakú tárgynak sima falai és viszonylag éles sarkai vannak. Egyik oldalán 3 pár (6 db) szimmetrikusan elhelyezett korong alakú kiemelkedés látható, amelyeknek teteje lapos, falai sima felszínűek. A kiemelkedést tartalmazó oldallal szemközti oldal nem látható.

Az ellenérdekű felek 2002. július 25-én benyújtott kérelmükben a Magyar Szabadalmi Hivataltól (MSZH) e védjegy törlését, illetve a védjegyoltalom megszűnésének megállapítását kérték. A védjegy törlése iránti kérelmüket a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. tv. (Vt.) 1. § (1) bekezdésére, illetve a Vt. 2. § (2) bekezdés b) pontjára alapították, állítva, hogy a megjelölésnek nincs megkülönböztető képessége, illetve a megjelölés olyan formából áll, amely az áru jellegéből következik, vagy amely a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges, illetve amely az áru értékének a lényegét hordozza, és a megjelölés a Vt. 2. § (3) bekezdés alapján nem szerzett megkülönböztető képességet.

Az MSZH M9004965/26. számú határozatával a védjegyet keletkezésére visszaható hatállyal törölte a Vt. 2. § (2) bekezdés a) pont alapján, megállapítva, hogy az ábrás védjegyként lajstromozott megjelölés kizárólag a termék fajtáját és rendeltetését jelöli és nincs olyan egyéb eleme, amely más gyártók hasonló termékeitől megkülönböztetné. Ugyanakkor, az MSZH álláspontja szerint a Vt. 2. § (2) bekezdés b) pont a jelen ügyben nem alkalmazható, mert a támadott védjegy nem térbeli, hanem ábrás kialakítású.

Az MSZH határozatát megváltoztató és az ellenérdekű felek által előterjesztett törlési kérelmet elutasító első fokú végzést a Fővárosi Ítéltábla jogerős végzésével helybenhagyta.

A jogerős végzés indokolása szerint az ellenérdekű felek által kifogásolt védjegy törlésének a Vt. 33. § (1) bekezdés a) pont, a Vt. 8. § (1) bekezdés a) pont, illetve a Vt. 2-7. §-ok alapján nem álltak fenn a feltételei. A védjegylajstromban szereplő bejegyzéstől függetlenül a jogerős végzés megállapította, hogy a kifogásolt megjelölés valójában nem a Vt. 1. § (2) bekezdés c) pont szerinti ábrás védjegy, hanem a Vt. 1. § (2) bekezdés d) pont által meghatározott, az áru formáját grafikailag bemutató térbeli alakzat. Az ellenérdekű feleknek azt az álláspontját, hogy önmagában emiatt a védjegyet törölni kell, a jogerős végzés nem fogadta el, megállapítva, hogy a megjelölés típusának (ábrás vagy térbeli) megnevezése a védjegybejelentésnek csupán egy, a 19/1997. (VII.1.) IM. r. 2. § (1) bekezdés b) pontban előírt alaki kelléke, amelynek helyes vagy helytelen feltüntetése miatt törlésre nincs lehetőség.

A jogerős végzés megállapítása szerint a tárgyban megjelölés azáltal, hogy a lego építőkocka formáját, térbeli alakját fényképfelvételen bemutatja, a termék grafikai ábrázolásának felel meg. A grafikailag ábrázolt, egyedi kialakítású termék pedig kielégíti a Vt. 1. § (2) bekezdés d) pontban foglalt törvényi követelményeket. Eszerint ugyanis védjegyoltalomban részesülhet az áru formája is.

A Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontban meghatározott törlési ok alapján nem látott lehetőséget a jogerős végzés a védjegy törlésére, mert e rendelkezés szerint olyan megjelölés van kizárva a védjegyoltalomból, amely kizárólagossággal tünteti fel azokat az áruadatokat, amelyekre a versenytársaknak az áru valamely jellemzője feltüntetéséhez szüksége lehet vagy amely az általános nyelvhasználat részeként, általában használatos. A tárgyban védjegy azonban nem tekinthető kizárólag olyan jelekből álló megjelölésnek, amely a játékkocka áruk körében az áruadatok feltüntetéséhez szükségesek. Az a körülmény, hogy a védjegyjogosult által forgalmazott áru a kérelmező cégnevének vezérszavát (lego) is viseli, illetve az áru közismertsége folytán a kérelmező személyéhez kapcsolódik, a Vt. 2. § (2) bekezdés a) pont alapján nem jelent lajstromozási akadályt.

A Vt. 2. § (2) bekezdés b) pontjára alapított okból sem látott lehetőséget a jogerős végzés a védjegy törlésére. Megállapította, hogy a Vt-nek a törlési kérelem előterjesztése idején hatályos ezen rendelkezése még nem tartalmazta a „kizárólag” szót, szemben a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 89/104/EGK. első irányelv (Irányelv) 3. cikk (1) bekezdés e) pontban megfogalmazott rendelkezéssel, azonban - a felek által sem vitatottan - e törlési ok alkalmazásához a megjelölésben szereplő formának kizárólagossággal kell az áru jellegéből következni, illetőleg a célzott műszaki hatás eléréséhez szükségesnek lenni. Ilyennek a védjegy nem tekinthető, mert az ábrázolt áru formája nem következik szükségképpen az áru jellegéből és a formai elemek sem kizárólag a műszaki hatás elérését szolgálják. Az építőjáték-jellegből ugyanis általánosságban az építőelemek és azok összeilleszthetőségének lehetősége következik, az összeillesztés konkrét mechanizmusa azonban nem. A védjegynek a funkcionalitást szolgáló elemei (téglatest és azon elhelyezett kapcsológombok) pedig azért nem jelentenek oltalmazhatósági akadályt, mert ha kizárólag ez lenne a vizsgálat körébe vonható, úgy az összeilleszthető építőkockák egyike sem lenne lajstromozható, ki lenne zárva a védjegyoltalomból. A tárgyban megjelölésnek azonban lényeges formai jellemzője a téglatest alap sima felszíne, a kapcsológomb hengeres formája, valamint a téglatest alap és a kapcsológomb nagyságának egymáshoz viszonyított aránya. E formai jellemzők egyedi kialakításuk folytán nem kizárólag a műszaki funkciót szolgálják, hanem esztétikai, formatervezési szempontokat követnek. Az elemek összeépíthetőségének, amely a műszaki hatás lényegi jellemzője, nem feltétele a tárgyban konkrét formai kialakítás. A védjegy egyes formai jellemzői tehát nem kizárólag funkcionális szempontokat szolgálnak és a korábban szabadalommal védett műszaki megoldás, az elemek összekapcsolása nemcsak a védjegy szerinti formával, hanem alternatív megoldásokkal is elérhető.

Az alternatív megoldások lehetőségének felvetését a másodfokú bíróság nem találta ellentétesnek az Európai Bíróság által a C-299/99-es számú, a Phillips v. Remington ügyben hozott határozatban foglalt, az Irányelv 3. cikk (1) bekezdés e) pont második francia bekezdéséhez fűzött jogértelmezéssel, mely szerint: kizárólag az áru formájából álló megjelölés nem lajstromozható abban az esetben, ha megállapítható, hogy az adott forma lényegi, funkcionális jellemzői kizárólag a műszaki hatásnak tulajdoníthatók, ahol nincs jelentősége annak, hogy ugyanazt a műszaki hatást más forma is lehetővé teszi. A jogerős végzés szerint ugyanis a hivatkozott döntés nem azt mondta ki, hogy az adott kizáró ok vizsgálata során az alternatív formákra egyáltalán nem lehet hivatkozni, hanem azt, hogy ha egy védjegy kizárólag olyan formából áll, amely a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges, akkor nem lehet arra hivatkozni, hogy vannak alternatív formák is. Miután a jelen ügyben érintett védjegy formai kialakítása nem kizárólag valamely műszaki hatás elérését szolgálja, ezért nem volt kizárt a kivitelezés egyéb lehetőségeire is hivatkozni.

A jogerős végzés szerint az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést amiatt, hogy a korábbi védjegytörvényen alapuló un. Signal-ügyben, 1.Pk.24.634/2001/6. számon hozott döntésében foglalt jogértelmezést nem tette a jelen ügy indokolásának részévé. A másodfokú bíróság miután megállapította, hogy a tárgyi megjelölés nincs kizárva a védjegyoltalomból, mert a Vt. 2. § (2) bekezdés a) pontja alapján rendelkezik megkülönböztető képességgel, szükségtelennek tartotta a megkülönböztető képesség használattal történő megszerzésének vizsgálatát.

A jogerős végzés ellen eljárási és anyagi jogszabálysértésre hivatkozással, az ellenérdekű felek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, kérve annak hatályon kívül helyezését és a megváltoztatási kérelem elutasítását. Felülvizsgálati álláspontjuk szerint a Vt. 1. § (1) bekezdés, illetve 2. § (2) bekezdés a) és b) pontjai alapján a védjegyet törölni kellett volna. Állították, hogy az ábrás védjegyként lajstromozott megjelölés megkülönböztető képességgel nem rendelkezik. A védjegyoltalom tárgya, a „lego kocka” közkinccsé vált műszaki megoldás, amelynek lejárt szabadalmi oltalma védjegyoltalommal nem hosszabbítható meg. Hivatkoztak arra, hogy a jogerős végzés ellentétes az Európai Bíróság Phillips v. Remington ügyben hozott határozatával. Amennyiben a magyar bíróság e határozattól el kívánt térni, úgy ismételt kezdeményezni kellett volna az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását. Nyomatékosan hivatkoztak arra, hogy az építőjáték-elemet ábrázoló fényképfelvétel kizárólag a műszaki funkciót, a műszaki hatást, a termék műszaki jellegét ábrázolja, ezért ki van zárva a védjegyoltalomból. Az indokolási kötelezettség megsértésének

tekintették, hogy a Signal-ügyben hozott döntést az eljáró bíróságok nem vonták mérlegelési körbe és nem voltak tekintettel arra, hogy abban az ügyben milyen szempontok alapján tartották fenn egy terméket ábrázoló védjegy oltalmát.

A kérelmező a jogerős végzés hatályban való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A jogerős végzés a döntéshez szükséges tényállást helyesen állapította meg és a helyesen megjelölt jogszabályok alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy az ellenérdekű felek által támadott védjegy törlésének nem állnak fenn a jogszabályi feltételei.

Az ellenérdekű felek által a jogorvoslati kérelmükben állított eljárási szabálysértés nem állapítható meg. A Signal-esetre - becsatolva a jogesetet bemutató jogirodalmi lap példányát - az ellenérdekű felek nem valamely tény bizonyítékeként, hanem a jogi álláspontjuk alátámasztására szolgáló eseti döntésként hivatkoztak. Téves ezért az a felülvizsgálati álláspontjuk, hogy a bizonyítékok értékelését a Pp. 221. §-ába ütköző módon mellőzték az eljáró bíróságok. Erdemben pedig a Signal-esetre hivatkozás azért téves, mert a Fővárosi Bíróság e jogesetben a grafikailag ábrázolt, és domináns szóelemmel (Signal) kombinált védjegy törlésére azért nem látott lehetőséget, mert a szóelem teljes megkülönböztető képességet biztosított a védjegynek, és a terméket bemutató ábra is megkülönböztetésre alkalmas, egyedi ábrázolásnak minősült. A Fővárosi Bíróságnak e határozata alapján azonban nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy más termékábrázolási mód a védjegyvoltalomból ki lenne zárva.

A jogerős végzés nem ellentétes az Európai Bíróság által C-299/99. számon hozott, un. Phillips v. Remington döntésben megfogalmazott jogértelmezéssel. Az Európai Bíróság a műszaki funkciót stilizáltan bemutató védjegy esetében arra mutatott rá, hogy ha az adott forma lényegi, funkcionális jellemzői kizárólag a célzott műszaki hatásnak tulajdoníthatók, akkor a törlési ok megvalósul, függetlenül attól, hogy a műszaki hatást egyébként más formai kialakítás is lehetővé teszi. A jelen ügyben törölni kívánt védjegy azonban nem kizárólag a célzott műszaki hatás, az elemek összekapcsolása miatt rendelkezik az adott formai kialakítással. Ezért nem kizárt annak a lehetőségnek a felvetése, hogy a célzott műszaki hatás számtalan egyéb formai kialakítással is elérhető. Emiatt nincs ellentmondás a jogerős végzésben kifejtett jogértelmezés és az Európai Bíróság hivatkozott döntése között. Ettől függetlenül sem volt indokolt az Európai Bíróságnál előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni, mert a jelen jogvita alapjául szolgáló tényállás (a védjegy törlése iránti kérelem) a

Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz való csatlakozását, 2004. május 1-jét megelőzően keletkezett (BH 2006/215. sz., Európai Bíróság C-302/04. számú határozat).

A jogerős végzés a Vt. 1. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pont és 2. § (2) bekezdés a) és b) pontokban foglalt rendelkezések teljeskörű és kimerítő értelmezése eredményeként állapította meg, hogy a kifogásolt védjegy nem zárható ki a védjegyoltalomból, mert rendelkezik olyan ismérvekkel, amelyek alkalmassá teszik a más (hasonló rendeltetésű) áruktól való megkülönböztetésre. Az ellenérdekű feleknek az az álláspontja, mely szerint az áru formáját bemutató térbeli alakzat önmagában nem alkalmas a védjegyfunkció betöltésére, a megkülönböztetésre, azért téves, mert ellentétes a Vt. 1. § (2) bekezdés d) pontban foglaltakkal, mely az ilyen megjelölés védjegyoltalomban való részesítését kifejezetten megengedi.

Ezért kizárólag a Vt. 2. § (2) bekezdés a) és b) pont alapján volt vizsgálható, hogy a megjelölés a megkülönböztető képesség hiányában vagy egyéb okból ki van-e zárva az oltalomból.

A jogerős végzés helyesen mutatott rá arra, hogy a kifogásolt védjegy nem tekinthető olyan formai jegyek hordozójának, amely kizárólag az áru jellegére, a célzott műszaki hatás elérésére, illetve az áru értékére vonatkozó adatokkal rendelkezik. A terméket ábrázoló fénykép alapján kétségtelenül szembetűnő a műszaki összeépíthetőséget is biztosító henger alakú kiemelkedés, emellett azonban az ábrázolt építőelem rendelkezik a jogerős végzésben részletezett, esztétikai szempontokat is szolgáló, a műszaki funkciótól független, más hasonló rendeltetésű termékektől megkülönböztetést biztosító ismérvekkel is. A műszaki funkció kizárólagosságára hivatkozással ezért nem volt indokolt a védjegy törlése.

Tévesen állítják az ellenérdekű felek, hogy a védjegy a már megszűnt szabadalommal védett, közkinccsé vált műszaki megoldást helyezi időbeli korlát nélkül jogi oltalom alá. Más formai kialakítással ugyanis senki nincs elzárva attól, hogy a legokockának az egybeépíthetőséget biztosító műszaki megoldását alkalmazza.

Mindezen indokokra tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős végzést a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta és a Pp. 78. § (1) bekezdés szerint kötelezte az ellenérdekű feleket a kérelmező jogi képviselőjével felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

Budapest, 2008. július 9.

*Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, dr. Mészáros Mátyás sk.
előadó bíró, dr. Tallián Blanka sk. bíró*

Vné

A kiadmány hitelével:

tisztviselő